

Lovforslag nr. L 20. Fremsat den 3. oktober 2002 af finansministeren (Thor Pedersen)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om tjenestemandspension, lov om vederlag og pension m.v. for ministre og lov om åremålsansættelse af tjenestemænd og ansatte på tjenstemandslignende vilkår

(Ændringer som følge af førtidspensionsreformen, ændringer om tillæg til pensionister under 65 år hhv. 67 år samt ændringer som følge af indførelse af nye lønsystemer i staten)

§ 1

I lov om tjenestemandspension, jf. lovbekendtgørelse nr. 724 af 9. september 1993 om tjenestemandspension, som ændret ved lov nr. 316 af 14. maj 1997, § 1 i lov nr. 346 af 2. juni 1999 og lov nr. 333 af 16. maj 2001, foretages følgende ændringer:

1. I § 5, stk. 1, indsættes efter 2. pkt.:

»Tjenestemænd, der aflønnes efter et lønsystem, der ikke er baseret på skalatrin, henføres til pensionsgivende skalatrin efter regler, der fastsættes i henhold til §§ 45-47 i lov om tjenestemænd.«

2. I § 6 indsættes efter stk. 3 som nye stykker:

»Stk. 4. Til egenpensionister, der er afskediget på grund af helbredsbetaget utjenstedygtighed, er fratruddt den 1. juli 1999 eller tidligere, har fået tilkendt førtidspension efter lov om social pension før denne dato, og som fylder 65 år i perioden 1. juli 2004 til 30. juni 2006, ydes tillæg i henhold til stk. 3 til det 67. år. Til egenpensionister, der er pensioneret fra en stilling på Færøerne omfattet af denne lov, og som er ansat i denne stilling før den 1. juli 1999, ydes tillæg i henhold til 1. pkt. indtil opnåelse af folkepensionsalderen, dog længst indtil det 67. år.

Stk. 5. Finansministeren fastsætter efter indhentet udtalelse fra Lønningsrådet regler om fastsættelse af det i stk. 4, 1. pkt., nævnte tillæg, med henblik på at foretage tilpasning af tillægget til førtidspensionens grundbeløb, som indtægtsreguleres efter §§ 19, 28 og 31 i lov om social pension som bekendtgjort ved lovbekendtgørelse nr. 615 af 26. juni 2001, jfr. § 6 i lov nr. 285 af 25. april 2001, samt administrative retningslinier for overgangsordningens gennemførelse.«

Stk. 4 og 5 bliver herefter stk. 6 og 7.

3. § 7 affattes således:

»§ 7. En tjenestemand, der er under 60 år, og hvis erhvervsevne er nedsat til en tredjedel eller derunder, har ved afsked af denne årsag ret til en pension, som fastsættes på grundlag af den pensionsalder, han ville have opnået ved forbliven i tjeneste indtil det tidspunkt, da han skulle have været afskediget fra sin stilling på grund af alder.

Stk. 2. Stk. 1 finder ikke anvendelse, hvis tjenestemanden inden for en periode på 10 år fra ansættelsen afskediges på grund af en lidelse, der var lægeligt konstateret ved ansættelsen. Det samme er tilfældet, hvis afskedigelsen er begrundet i en følgesygdom af en på ansættelsestidspunktet lægeligt konstateret risikofaktor.

Stk. 3. Finansministeren kan, hvor særlige forhold taler derfor, bestemme, at stk. 1 kan finde

anvendelse, hvor fratræden sker efter det fyldte 60. år.«

4. § 24, stk. 3, 4. pkt. affattes således:

»Såfremt den pågældendes erhvervsevne er nedsat til halvdelen eller derunder på grund af helbredsmæssige forhold, kan finansministeren dog efter indhentet udtalelse fra Helbreds-nævnet bestemme, at pensionen udbetales fra den 1. i måneden efter, at sag herom er rejst over for finansministeren.«

5. I § 24, stk. 5, 2. pkt., ændres »§ 6, stk. 4 og 5« til: »§ 6, stk. 6 og 7«.

6. I § 32 indsættes som nyt stk. 3:

»Stk. 3. Finansministeren fastsætter regler om afholdelse af udgifter til tilvejebringelse af helbredsoplysninger m.v.«

§ 2

I lov om vederlag og pension m.v. for ministre, jf. lovbekendtgørelse nr. 1019 af 17. november 2000, som ændret ved lov nr. 453 af 7. juni 2001, foretages følgende ændring:

§ 4, stk. 1, affattes således:

»En minister, som har haft mindst 1 års funktionstid som minister, er berettiget til egenpension. Egenpensionen udbetales fra den 1. i måneden efter, at vedkommende er fyldt 60 år. Så-

fremt den pågældendes erhvervsevne er nedsat til halvdelen eller derunder på grund af helbredsmæssige forhold, kan finansministeren dog efter indhentet udtalelse fra Helbreds-nævnet bestemme, at pensionen udbetales fra den 1. i måneden efter, at sag herom er rejst over for finansministeren. Egenpension udbetales dog tidligst fra udløbet af det tidsrum, hvori vedkommende har ret til eftervederlag efter § 3, stk. 1.

§ 3

I lov om åremålsansættelse af tjenestemænd og ansatte på tjenestemandslignende vilkår, jf. lovbekendtgørelse nr. 680 af 17. september 1998, som ændret ved § 4 i lov nr. 346 af 2. juni 1999, foretages følgende ændring:

I § 7, stk. 3, ændres »§ 6, stk. 4« til: »§ 6, stk. 6«.

§ 4

Stk. 1. Loven træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende.

Stk. 2. § 1, nr. 3, gælder ikke for tjenestemænd, der efter reglerne i lov om social pension er tilkendt førtidspension, invaliditetsydelse eller bistands- og plejetillæg, eller for hvem der er påbegyndt sag herom inden den 1. januar 2003. For disse tjenestemænd gælder de hidtidige regler i § 7 i lov om tjenestemandspension.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Oversigt over lovforslaget

Tilpasning til nye lønsystemer

Gennem de senere år er der for store grupper af statsansatte, herunder tjenestemænd, aftalt nye lønsystemer til erstatning for det eksisterende lønsystem, der er baseret på et skalatrinsystem omfattende 55 skalatrin. Der stilles forslag om, at den pensionsmæssige henføring til skalatrin for tjenestemænd på nye lønsystemer fastsættes ved aftale mellem Finansministeren og tjenestemændenes centralorganisationer i henhold til tjenstemandslovens regler herom.

Tillæg til tjenestemandspensioner indtil det 65. hhv. 67. år

Siden 1994 har der til tjenestemandspensionister været ydet et tillæg til pensionen indtil pensionistens 67. år, fra hvilket tidspunkt pensionisten normalt blev berettiget til folkepension.

Ved en lovændring i 1999 nedsattes folkepensionsalderen til 65 år for personer, der er født den 1. juli 1939 og senere. Ved en samtidig ændring af tjenestemandspensionsloven ændredes det nævnte tillæg til tjenestemandspensioner fra at blive ydet indtil det 67. år til at blive ydet indtil det 65. år for tjenestemandspensionister, der er født den 1. juli 1939 eller senere.

I tilknytning til overenskomst- og aftalefornyelserne i staten pr. 1. april 2002 har finansministeren som et resultat af forhandlingerne givet tilsagn om at søge lovhjemmel for enkelte overgangsordninger vedrørende ændringen af tillæggets varighed.

Konsekvenser af førtidspensionsreformen

Kvalificeret svagelighedspension, hvorved forstås en svagelighedspension, der beregnes på grundlag af en til den pligtige afgangsalder fremregnet pensionsalder, ydes efter den gældende bestemmelse i tjenestemandspensionslovens § 7 ved afskedigelse på grund af et konstateret erhvervsevnetab på mindst 2/3 og til-

kendelse af mellemste eller højeste førtidspension efter lov om social pension.

Førtidspensionsreformen, der træder i kraft den 1. januar 2003, ophæver begreberne mellemste og højeste førtidspension. Mellemste og højeste førtidspension efter den hidtidige lov om social pension tilkendes, hvis erhvervsevnen er nedsat med mindst 2/3. Ved førtidspensionsreformen erstattes erhvervsevnetabskriteriet af et arbejdsevnekriterium.

Førtidspensionsreformen nødvendiggør derfor en ændring af tjenestemandspensionslovens regler om kvalificeret svagelighedspension.

Der stilles forslag om, at kvalificeret svagelighedspension i henhold til tjenestemandspensionslovens § 7 fremover fortsat ydes på grundlag af et erhvervsevnetab på afskedigelsestidspunktet på mindst 2/3, når afskedigelse sker eller er sket af denne grund. Bedømmelsen af erhvervsevnetabet foretages efter forslaget på grundlag af en vurdering i Nævnet for Helbredsbedømmelser i Tjenestemandssager (Helbreds-nævnet).

2. Tilpasning til nye lønsystemer

Tjenestemænd har traditionelt været aflønnet efter et skalatrinsystem, der med undtagelse af de højest placerede stillinger er baseret på, at oprykning til højere trin sker på grundlag af erhvervet anciennitet, medmindre der sker et egentligt advancement til højere stilling. Retten til tjenestemandspension er baseret på det samme skalatrinsystem, således at pensionens størrelse udover optjent pensionsalder afledes af det skalatrin, som tjenestemanden lønmæssigt har opnået på pensioneringstidspunktet. Der er således en entydig sammenhæng mellem den opnåede skalatrinløn og retten til pension.

I de senere år har behovet for en større individualisering af løndannelsen og for i højere grad at kunne tilgodese særlige kvalifikationer, særlig indsats, rekruttering og fastholdelse mv. ført til en udvikling af nye lønsystemer i staten, der ikke er baseret på skalatrin og derfor ikke er baseret på en overvejende anciennitetsmæssig lønudvikling.

De nye lønsystemer aftales for de enkelte større eller mindre grupper af medarbejdere, og den nærmere udformning af lønsystemerne vil derfor afspejle dels de forhandlingsmæssige muligheder, dels de for den enkelte gruppe af medarbejdere gældende særlige forhold.

I forbindelse med overenskomst- og aftalefornyelserne på det statslige arbejdsmarked pr. 1. april 2002 har parterne drøftet en tilpasning af tjenestemandspensionssystemet til de nye lønsystemer, der er nødvendiggjort af, at der ikke længere består den hidtidige endtydige sammenhæng mellem lønmæssig placering i skalatrinsystemet og retten til tjenestemandspension.

Der er herunder opnået enighed om et sæt principielle retningslinier for en sådan tilpasning. Retningslinierne tager udgangspunkt i, at tjenestemandspensionsretten fortsat relateres til det skalatrinsystem, der fortsat vil skulle finde anvendelse for tjenestemandsgupper, der ikke overgår til nye lønsystemer. For de grupper, der overgår til nye lønsystemer, vil der herefter være behov for at træffe bestemmelser om den skalatrinsmæssige udvikling i pensionsretten. Dette kan ske enten ved en videreførelse af et anciennitetsprincip uden tilknytning til en lønmæssigt baseret anciennitetsudvikling eller ved en fastlæggelse af de løndele i det nye lønsystem, der skal indgå i den pensionsgivende løn, der danner grundlag for beregningen af tjenestemandspension. I de principielle retningslinier, hvorom der ved overenskomst- og aftalefornyelsen blev opnået enighed, er den første model valgt for så vidt angår personalegrupper, inden for hvilke der fremover ikke vil ske nyansættelse på tjenestemandsvilkår, mens den anden model er valgt for grupper, inden for hvilke der fortsat vil ske tjenestemandsansættelse.

De nye lønsystemer må forventes i årene fremover at gennemgå en dynamisk udvikling og er som nævnt i høj grad tilpasset de enkelte gruppers særlige forhold.

Der er derfor behov for en fleksibel og smidig procedure for fastlæggelse af regler om, hvordan de enkelte tjenestemænd på nye lønsystemer i pensionsmæssig henseende henføres til det fortsat opretholdt skalatrinsystem.

Det vurderes, at dette mest hensigtsmæssigt kan ske ved, at de nødvendige regler fastlægges i en tæt sammenhæng med fastlæggelsen af lønvilkårene, og der stilles derfor forslag om, at henføringen til skalatrin sker ved aftale i overensstemmelse med reglerne i tjenestemandslovens §§ 45-47, der vedrører indgåelse af aftaler om løn- og andre ansættelsesvilkår for tjenestemænd.

Størrelsen af den pensionsgivende løn på de enkelte skalatrin og den løbende regulering af tjenestemandspensioner vil fortsat skulle fastsættes af finansministeren efter indhentet udtalelse fra Lønningrådet.

3. Tillæg til tjenestemandspensioner indtil det 65. hhv. 67. år

Ændringen i 1999 af det i tjenestemandspensionslovens § 6, stk. 3, nævnte tillæg til tjenestemandspensionen for pensionister under 67 år, havde sammenhæng med nedsættelsen af folkepensionsalderen fra 67 til 65 år for personer, der er født den 1. juli 1939 og senere. Da folkepensionens grundbeløb overstiger det maksimale tillæg efter § 6, stk. 3, var de samlede ændringer for den altovervejende del af tjenestemandspensionisterne forbundet med en indtægtsfremgang.

Tjenestemandspensionister, der er under 67 år, og som modtager førtidspension efter lov om social pension, uanset efter hvilken sats, oppebærer imidlertid førtidspensionens grundbeløb, der er af samme størrelse som folkepensionens grundbeløb, og som ydes indtil folkepensionsalderen, hvorefter det bortfalder og erstattes af folkepension.

Da opnåelse af folkepension for denne gruppe derfor ikke i sig selv medfører nogen indtægtsfremgang, vil et ophør allerede ved det 65. år af det særlige tillæg til tjenestemandspensionen udgøre et indtægststab svarende til tillægget i 2 år.

Denne problemstilling har været rejst ved forhandlingerne med CFU om aftale- og overenskomstfornyelsen for statens ansatte pr. 1. april 2002, og der er herunder opnået enighed om, at der søges etableret en overgangsordning for en nærmere afgrænset gruppe af de berørte personer.

I lov om social pension etableredes i forbindelse med nedsættelse af folkepensionsalderen en overgangsordning for personer, der er født den 1. juli 1939 eller senere, og som har fået tilkendt førtidspension eller invaliditetsydelse med virkning fra før den 1. januar 2003, og som umiddelbart inden overgang til folkepension har modtaget førtidsbeløb, invaliditetsbeløb eller erhvervsudygtighedsbeløb. Overgangsordningen indebærer, at de nævnte personer bevarer disse ydelser som 65- og 66-årige.

Den overgangsordning for tjenestemænd, som der er enighed med CFU om at søge etableret, omfatter en snævrere personkreds, idet den er afgrænset til førtidspensionerede tjenestemænd, der

1. er afskediget på grund af svagelighed,
2. er fratruddet den 1. juli 1999 eller tidligere,
3. har fået tilkendt førtidspension efter lov om social pension før denne dato, og

4. fylder 65 år i perioden 1. juli 2004 - 30. juni 2006

Det foreslåede omfang af overgangsordningen beror bl.a. på en afvejning af de forventninger, en tjenestemand kan have på baggrund af de regler, der gælder på relevante tidspunkter. Dette synspunkt betinger de kriterier, der er anført under 1.-3.

Dernæst beror det på en afvejning af den tid, en person har til at indrette sig på konsekvenserne af en ændret lovgivning. Den nugældende retstilstand har været kendt siden lovændringen i 1999, hvor folkepensionsalderen blev nedsat og har virkning for tjenestemandspensionister, der fylder 65 år den 1. juli 2004 eller senere. Tjenestemandspensionister, der bliver berørt af den omhandlede problemstilling, har således som udgangspunkt haft en periode på mindst 5 år til at indrette sig på de ændrede forhold. Ved den påtænkte ændring forlænges denne periode til mindst 7 år.

Statens tjenestemænd på Færøerne er omfattet af den generelle lov om pension for statens tjenestemænd og dermed af de nævnte regler om ændring af tillægget fra at blive ydet til det 67. år til at blive ydet til det 65. år. Folkepensionsalderen på Færøerne er imidlertid ikke nedsat til 65 år, og spørgsmålet om en overgangsordning for statens tjenestemænd på Færøerne har været inddraget i forhandlingerne mellem finansministeren og CFU om aftale- og overenskomstfornyelsen for statens ansatte pr. 1. april 2002. Der er herved opnået enighed om at søge tilvejebragt lovhjemmel til, at statens tjenestemænd på Færøerne, der er ansat før den 1. juli 1999, bevarer tillægget indtil opnåelse af folkepensionsalderen, dog længst indtil det 67. år.

4. Konsekvenser af førtidspensionsreformen

Kvalificeret svagelighedspension, hvorved forstås en svagelighedspension, der beregnes på grundlag af en til den pligtige afgangsalder fremregnet pensionsalder, ydes efter den gældende bestemmelse i tjenestemandspensionslovens § 7, hvor tjenestemanden

- er under 60 år,
- tilkendes mellemste eller højeste førtidspension efter lov om social pension, fordi
- erhvervsevnen er nedsat til 1/3 eller derunder og
- er afskediget af denne årsag

Ved førtidspensionsreformens ikrafttræden den 1. januar 2003 erstattes erhvervsevnetabskriteriet af et arbejdssevnekriterium, og førtidspensionssatserne (almindelig, forhøjet almindelig, mellemste og højeste) erstattes af én sats.

Arbejdsevne defineres som »evnen til at kunne opfylde de krav, der stilles på arbejdsmarkedet for at kunne udføre forskellige konkret specificerede ar-

bejdsopgaver med henblik på at opnå indtægt til selvforsørgelse«.

Førtidspension skal tilkendes, når arbejdsevnen ikke kan gøre en person i stand til at varetage en jobfunktion, der giver pågældende mulighed for helt eller delvis at kunne forsørge sig selv.

Allerede under den nuværende retstilstand gælder det, at behandling af sag om førtidspension ikke kan påbegyndes, før alle aktiverings-, revaliderings- og behandlingsmæssige samt andre foranstaltninger har været afprøvet. I vurderingen heraf har lægelige oplysninger i praksis spillet en fremtrædende rolle ved tilkendelse af førtidspension. Ved reformen tilsigtes bl.a., at arbejdsmarkedsforhold, aktiverings- og revalideringsmuligheder m.v. styrkes i vurderingen, således at de lægefaglige forklaringer bliver et delelement blandt en række social- og arbejdsmarkedsfaglige forklaringsfaktorer, når arbejdsevnen skal vurderes.

Det er desuden gjort mere eksplicit, hvordan sagsbehandlingen skal foretages, og hvordan dokumentationsgrundlaget skal udarbejdes.

Med det udgangspunkt, at der fortsat skal være mulighed for en forhøjet tjenestemandspension (kvalificeret svagelighedspension) som følge af et nærmere præciseret erhvervsevnetab eller en manglende arbejdssevne, har det været overvejet, om der fremover fortsat skal være tale om en sammenkobling med førtidspensionssystemet efter lov om social pension, eller om kvalificeret svagelighedspension fortsat skal kunne opnås på grundlag af et erhvervsevnetab på mindst 2/3, men fremover baseret på en selvstændig lægelig vurdering i tjenestemandspensionssystemet.

Spørgsmålet om, hvorvidt ydelse af kvalificeret svagelighedspension til tjenestemænd fortsat skal knyttes til tilkendelse af førtidspension efter lov om social pension, men nu efter det nye arbejdssevnekriterium, har været forhandlet med tjenestemændenes centralorganisationer (CFU) i forbindelse med aftale- og overenskomstfornyelserne i staten pr. 1. april 2002.

CFU har herunder gjort gældende, at en retstilstand, hvorefter ydelse af kvalificeret svagelighedspension til tjenestemænd (fortsat) gøres betinget af tilkendelse af social førtidspension, men nu efter det nye arbejdssevnekriterium, betragtes som en alvorlig forringelse for tjenestemænd.

Der er herved særligt peget på, at der allerede efter den gældende lov kan hengå meget lang tid før tjenestemanden kender sin endelige pensionsrettlige stilling efter tjenestemandspensionsloven, og at det efter førtidspensionsreformen kan befrygtes, at dette tidsmæssige problem forstærkes.

Socialministeriet har herom udtalt, at det er særdeles vanskeligt at foretage sammenligninger på tværs af reglerne om førtidspension (før og efter førtidspensionsreformen). Det ændrede tilkendelseskriterium vil iflg. sagens natur have konsekvenser for, hvem der kan tilkendes førtidspension, men efter Socialministeriets opfattelse er der endnu ikke grundlag for at kunne vurdere præcist, hvordan gruppen af kommende førtidspensionister ser ud i forhold til den nuværende gruppe af modtagere af mellemste og højeste førtidspension.

Endvidere indføres der en sagsbehandlingsmetode, som skal anvendes i sager om revalidering, fleksjob og førtidspension (kan desuden anvendes i sager om sygedagpenge, aktivering m.v.). Hensigten hermed er at opnå et mere sammenhængende og målrettet sagsbehandlingsforløb, og det er forventningen, at den samlede sagsbehandlingstid vil blive reduceret, når de nye regler er implementeret. Det er således ikke Socialministeriets forventning, at der gennemsnitligt vil gå længere tid, inden der kan tages stilling til spørgsmålet om tilkendelse af førtidspension.

CFU har endvidere henvist til, at retten til kvalificeret svagelighedspension efter det hidtil gældende erhvervsevnetabskriterium er en integreret del af det samlede sæt af ansættelsesvilkår, der gælder for tjenestemænd, hvad enten disse er fastsat ved lov eller i henhold til indgåede aftaler, og at betingelserne for opnåelse af kvalificeret svagelighedspension ikke bør ændres som følge af ændringer i anden lovgivning, der ikke specielt vedrører tjenestemænd.

Retten til kvalificeret svagelighedspension for tjenestemænd har siden tjenestemandreformen i 1969 været baseret på konstateringen af et erhvervsevnetab på mindst 2/3. Ved en lovændring i 1994 blev retten formelt gjort betinget af, at den pågældende blev tilkendt mellemste eller højeste sociale førtidspension. Det var ved lovændringen anført, at bedømmelsen af erhvervsevnenedsættelsen hhv. efter den sociale pensionslov og efter den beskrivelse af bedømmelsen af erhvervsevnen for tjenestemænd, der af tjenestemandskommissionen i 1965 blev lagt til grund for tjenestemandreformen i 1969, stort set var sammenfaldende.

Det forhold, at ydelse af kvalificeret svagelighedspension siden 1994 også formelt har været betinget af tilkendelse af mellemste eller højeste sociale førtidspension, indebærer således principielt ikke nogen ændring af de materielle betingelser, der i 1969 fastlagdes for ydelse af kvalificeret svagelighedspension, men sikrede mod at to offentlige myndigheder på grundlag af oplysninger om tjenstemændens hel-

bredsforhold nåede til forskellige vurderinger af det erhvervsevnetab, der såvel efter tjenestemandspensionsloven som efter lov om social pension er afgørende for den pågældendes pensionsmæssige rettigheder.

Efter tjenestemandspensionslovens regler er det en betingelse for at yde kvalificeret svagelighedspension, at erhvervsevnetabet på mindst 2/3 forelå på afskedstidspunktet, og at afskedigelsen var begrundet med dette erhvervsevnetab.

Hvis mellemste eller højeste førtidspension efter lov om social pension tilkendes efter fratrædelsen, foretager Helbreds-nævnet en vurdering af, om disse krav om samtidighed og årsagssammenhæng er opfyldt, og i bekræftende fald ydes kvalificeret svagelighedspension fra samme tidspunkt som førtidspensionen, jfr. tjenestemandspensionslovens § 7, stk. 2.

En fastholden af kravet om, at ydelse af kvalificeret svagelighedspension forudsætter, at betingelserne herfor var opfyldt på fratrædelsestidspunktet, ville ved en fortsat tilknytning til førtidspension efter lov om social pension rejse spørgsmål om, hvordan denne betingelses opfyldelse konstateres.

Helbreds-nævnet, hvori primært lægelig sagkundskab er repræsenteret, vil ikke være et egnet organ til denne vurdering af arbejdsevnen, hvori de lægefaglige forklaringer alene bliver et delelement blandt en række social- og arbejdsmarkedsfaglige forklaringsfaktorer.

De bidragsdefinerede arbejdsmarkedspensionsordninger, der bl.a. pensionssikrer det statsansatte personale, der er ansat på overenskomstmæssige vilkår, har også hidtil normalt anvendt et erhvervsevnetab på 2/3 som kriterium for ydelse af invalidepension.

De for Finansministeriet foreliggende oplysninger med hensyn til, hvordan disse ordninger vil drage konsekvensen af den sociale førtidspensionsreform, tyder på, at den altovervejende tendens er, at såvel de privatejede forsikrings-selskaber, der også pensionssikrer grupper af statsansatte, og pensionskasser, der pensionssikrer funktionærer, f.eks. akademikere, i hvert fald indtil videre vil fastholde erhvervsevnetabskriteriet og foretage en selvstændig lægelig vurdering af erhvervsevnetabet.

Ud fra en samlet vurdering af de foreliggende hensyn, og de synspunkter, der er gjort gældende, er det fundet rigtigst også på tjenestemandspensionsområdet at fastholde det hidtidige erhvervsevnetabskriterium og basere bedømmelsen heraf på en lægelig vurdering foretaget af Helbreds-nævnet.

Med de forskellige kriterier for tilkendelse af hhv. kvalificeret svagelighedspension og social førtidspension vil der ikke være samme betænkelighed ved en

selvstændig stillingtagen på dette grundlag i tjenestemandspensionssystemet, som tilfældet er efter de gældende regler om tilkendelse af social førtidspension.

Der vil dog ikke kunne bortses fra, at tidlig tilkendelse af kvalificeret svagelighedspension vil kunne lægge pres på de sociale myndigheder og derved påvirke indkøringen af den sociale pensionsreform.

Det er derfor væsentligt at vurdere, om der herved skabes alvorlige u hensigtsmæssigheder i samspillet mellem tjenestemandspensionslovgivningen og den sociale pensionslovgivning.

I bemærkningerne til lovforslaget om førtidspensionsreformen er anført, at regeringen og forligspartierne er enige om, at gennemførelsen af aftalen om det rummelige arbejdsmarked og førtidspensionsreformen skal følges tæt. Det var ligeledes anført, at såfremt forudsætningerne for aftalen viser sig ikke at holde, har forligspartierne en forpligtelse til at finde en løsning. Endelig var der enighed om, at der skal udarbejdes en redegørelse til Folketinget i folketingsåret 2006/7 om udviklingen på det rummelige arbejdsmarked og på førtidspensionsområdet.

Finansministeriet vil i tilknytning hertil foretage en vurdering af samspillet mellem tjenestemandspensionsloven og førtidspensionsreformen, og vil i relevant omfang overveje eventuel ændring af tjenestemandspensionsloven.

Efter de regler, der gælder for løn- og ansættelsesvilkår ved ansættelse i fleksjob, ydes der normalt løn for fuldtidsbeskæftigelse efter gældende overenskomst for det pågældende job, selv om arbejdsforpligtelsen i fleksjobbet er reduceret.

For tjenestemænd, der modtager svagelighedspension eller anden aktuel pension som følge af afskedigelse af en tjenestemanden utilregnelig årsag, gælder det princip, at pensionen kun inddrages, hvis pensionisten på ny ansættes i en tjenestemandspensionsberettigende stilling. Ved ansættelse i fleksjob oppebæres pensionen således ubeskåret. Der vil herved kunne opstå situationer, hvor tjenestemandspensionister under sådan ansættelse i fleksjob opnår en samlet indkomst direkte eller indirekte fra det offentlige, der for en reduceret arbejdsbyrde - overstiger den løn, der normalt er knyttet til det pågældende ansættelsesforhold ved fuldtidsbeskæftigelse.

Efter nærværende lovforslag vil der ikke længere være en formel sammenknytning mellem betingelserne for tilkendelse af førtidspension efter lov om social pension og kvalificeret svagelighedspension efter tjenestemandspensionsloven. Det vil derfor kunne forekomme, at tjenestemænd, der får kvalificeret svagelighedspension, men som fortsat kan udnytte en re-

sterhvervsevne, ansættes i offentligt støttede fleksjob, hvorved den nævnte mulighed for overkompensation øges.

En afskaffelse eller afdæmpning af denne overkompensation kunne ske ved at ændre det grundlæggende princip om, at tjenestemandspension oppebæres uafhængig af andre indtægtsarter. Nogle arbejdsmarkedspensionsordninger uden for tjenestemandsområdet har således vedtaget regler, hvorefter invalidepension ikke kan ydes til personer, der ansættes i fleksjob.

Der stilles ikke forslag herom i lovforslaget, men Finansministeriet vil iværksætte et udredningsarbejde med henblik på eventuelle tiltag, der skal sikre en rimelig balance mellem den samlede indtægt fra det offentlige og arbejdsforpligtelsen i fleksjob på den ene side og et hensyn til at opretholde et incitament for tjenestemandspensionister til at udnytte en resterhvervsevne på den anden side.

En tjenestemand, der har optjent mindst 3 års pensionsalder, og som fratræder sin stilling uden ret til en aktuelt løbende egenpension, erhverver ret til en opsat pension, der beregnes på grundlag af den på fratrædelsestidspunktet opnåede pensionsalder. Den opsatte pension har efter den hidtil gældende lov kunnet komme til udbetaling før opnåelse af sædvanlig pensionsalder, hvis den pågældende blev tilkendt førtidspension efter lov om social pension som følge af nedsat erhvervsevne på grund af helbredsmæssige forhold.

Som en naturlig konsekvens af, at erhvervsevnetabskriteriet fastholdes i relation til kvalificeret svagelighedspension foreslås det, at erhvervsevnetabskriteriet ligeledes fastholdes i relation til aktualisering af den opsatte pension, og således at afgørelsen heraf træffes af finansministeren efter indhentet udtalelse fra Helbredsnevnet. Da den opsatte pension hidtil er blevet aktualiseret, uanset hvilken type førtidspension den pågældende er blevet tilkendt af rent helbredsmæssige årsager, og da førtidspension af denne årsag hidtil har kunnet ydes på grundlag af et erhvervsevnetab på mindst 50 pct., foreslås det, at opsat pension fremtidig skal kunne aktualiseres, hvis den pågældendes erhvervsevne er nedsat til halvdelen eller derunder på grund af helbredsmæssige forhold.

Konsekvensændringer i anden lovgivning

I § 2 stilles forslag om konsekvensændring af lov om vederlag og pension m.v. for ministre svarende til ændringen i tjenestemandspensionsloven som nævnt i § 1, nr. 4. Endvidere stilles i § 3 forslag om ændring af en paragrafangivelse i lov om åremålsansættelse af

tjenestemænd og ansatte på tjenstemandslignende vilkår.

6. Økonomiske konsekvenser for det offentlige

På det statslige område vil ændringerne af tjenestemandspensionsloven medføre nedennævnte merudgifter, der vedrører både tjenestemand i staten og folkekirken, som er omfattet af tjenestemandspensionsloven, og andre grupper med statslig tjenestemandspensionsret, herunder civilarbejdere og tjenestemænd i folkeskolen m.v., jf. finanslovens § 36. Pensionsvæsenet.

År	2004	2005	2006	2007	2008
Udgift mill. kr.	1,5	12,5	22,0	12,5	1,5

Forslaget om, at tjenestemandspensionister på Færøerne, der er ansat før 1. juli 1999, kan bevare tillæg til tjenestemandspensionen indtil opnåelse af folkepensionsalderen, vil omfatte ca. 150 tjenestemænd. Tillægget udgør pr. 1. april 2002 ca. 35.000 kr. årligt, og den samlede udgift til ydelse af tillægget i 2 år for den enkelte tjenestemand vil derfor udgøre ca. 10 mill. kr. fordelt over de kommende år i takt med, at de pågældende fylder 65 år. I 2004 forventes udgiften at udgøre under 100.000 kr., i 2005 ca. 200.000 kr. og i 2006 ca. 300.000 kr.

Forslaget om at fastholde erhvervsevnetab på mindst 2/3 som kriterium for ydelse af kvalificeret svagelighedspension, men nu på grundlag af en selvstændig vurdering i Helbredsnevnet, vil principielt ikke give grundlag for mindre- eller merudgifter, da tilkendelseskriteriet er uændret.

Dog må der påregnes en merudgift foranlediget af, at kvalificeret svagelighedspension hidtil er blevet ydet med virkning fra tidspunktet for tilkendelse af førtidspension efter lov om social pension, hvor den efter den foreslåede retstilstand vil blive ydet fra tidspunktet for afskedigelsen.

Endvidere må der påregnes merudgifter til tilvejebringelse af helbredsoplysninger til brug for behandling i Helbredsnevnet, som efter den nuværende retstilstand er tilvejebragt af de sociale myndigheder i forbindelse med behandling af spørgsmålet om førtidspension. De samlede merudgifter til dette forslag skønnes ikke at overstige 10 mill. kr. årligt.

(Amts)kommunale tjenestemænd, for hvem (amts)kommunerne afholder udgifter til pension, er ikke omfattet af lovforslaget. De kommunale organer har oplyst, at de agter at gennemføre ændringer i de respektive pensionsregulativer og -vedtægter for tje-

Forslaget om at etablere hjemmel til, at en tilpasning af tjenestemandspensionssystemet til nye lønsystemer kan ske ved aftale, er alene en procedureregel og medfører ikke i sig selv mer- eller mindreudgifter.

Forslaget om, at 2 årgange af tjenestemandspensionister med førtidspension efter lov om social pension kan bevare tillæg til tjenestemandspensionen indtil det fyldte 67. år, skønnes at medføre merudgifter på i alt ca. 50 mio. kr. fordelt over årene 2004 – 2008 som nedenfor anført, idet det herved er forudsat, at de i betragtning kommende pensionister aldersmæssigt fordeles sig jævnt over perioden.

nestemænd i (amts)kommunerne, der svarer til ændringerne i lovforslaget, og at det i § 1, nr. 2, stillede forslag skønnes at udgøre en engangsudgift på ca. 20 mill. kr. fordelt over 5 år. For den øvrige del af forslaget kan den (amts)kommunale merudgift skønnes at udgøre ca. 4 mill. kr. årligt.

7. Administrative konsekvenser for det offentlige

Forslaget om at etablere hjemmel til, at en tilpasning af tjenestemandspensionssystemet til nye lønsystemer kan ske ved aftale, vil ikke medføre en administrativ merbelastning, men vil tværtimod muliggøre en mere smidig procedure end den lovmæssige regulering, der vil være alternativet.

Forslaget om, at 2 årgange af tjenestemandspensionister med førtidspension efter lov om social pension kan bevare tillæg til tjenestemandspensionen indtil det fyldte 67. år, vil medføre et vist administrativt merarbejde med hensyn til fremfindning af de relevante personer, idet personkredsen bl.a. er afgrænset ved, at de modtager social førtidspension, hvilket forhold ikke er registreret i den tjenestemandspensionsansvarende myndigheds systemer.

Endvidere vil der såvel for denne gruppe som for de omhandlede tjenestemænd på Færøerne skulle ske en systemmæssig registrering af deres ret til at oppebære tillægget i yderligere 2 år.

Forslaget om at fastholde erhvervsevnetab på mindst 2/3 som kriterium for ydelse af kvalificeret svagelighedspension, men nu på grundlag af en selvstændig vurdering i Helbredsnevnet, vil medføre en administrativ merbelastning af Helbredsnevnet og dettes sekretariat, der i mindre omfang vil modsvares af et faldende behov for kommunikation med de sociale myndigheder

8. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet og miljømæssige konsekvenser

Forslaget har ingen erhvervsøkonomiske konsekvenser og ingen administrative konsekvenser for erhvervslivet.

Forslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

9. Administrative konsekvenser for borgerne

Forslaget har ingen administrative konsekvenser for borgerne

10. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

11. Høring

Forslaget i § 2 om ændring i lov om vederlag og pension m.v. for ministre er medtaget efter aftale med Statsministeriet.

Lovforslaget har været i høring hos Centralorganisationernes Fællesudvalg, Statsansattes Kartel, Stats-tjenestemændenes Centralorganisation II, Tjenestemænds og Overenskomstansattes Kartel, Akademikernes Centralorganisation, Socialministeriet, Kommunernes Landsforening, Amtsrådsforeningen i Danmark, Københavns kommune, Frederiksberg Kommune, Kommunernes Lønningsnævn, Hovedstadens Sygehusfællesskab, Kommunale Tjenestemænd og Overenskomstansatte, Københavns og Frederiksbergs Fællesrepræsentation, Forhandlingsfællesskabet for Hovedstadens Sygehusfællesskab, Grønlands Hjemmestyre og Færøernes Landsstyre

Lovforslagets konsekvenser i hovedtræk

	Positive konsekvenser/mindreudgifter	Negative konsekvenser/merudgifter
Økonomiske konsekvenser for det offentlige	-	Ca. 70 mill. kr. over 5 år, og en varig merudgift på ca. 14 mill. kr. årligt
Administrative konsekvenser for staten	Smidigere procedurer for tilpasning til nye lønsystemer	Merbelastning for Helbredsnavnet og den pensionsanvisende myndighed
Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet og miljømæssige konsekvenser	-	-
Konsekvenser for borgerne	-	-
Forholdet til EU-retten	-	-

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1.

Der henvises til lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 2.

Efter lov om social pension indtægtsreguleres førtidspensionens grundbeløb på grundlag af personlig indkomst, herunder pension fra bl.a. tjenestemandspensionsordningen, kapitalindkomst og aktieindkomst. For 2002 gælder, at grundbeløbet reduceres med 60 kr. for hver 100 kr., en gifts pensionists personlige indkomst overstiger 151.400 kr., og grundbeløbet bortfalder helt ved en personlig indkomst på 238.900 kr. og derover. For enlige/samlevende pensi-

onister er fradragsgrensen 223.200 kr. og bortfaldsgrensen 310.700 kr.

Sigtet med den foreslåede overgangsordning er, at de førtidspensionister, der ønskes tilgodeset, såvel har fået førtidspension tilkendt, men også faktisk får den udbetalt, idet det til grund for overgangsordningen liggende hensyn ikke er til stede, hvis pensionisten ikke faktisk opbejder førtidspensionens grundbeløb. Der er derfor behov for mere detaljerede regler om fastsættelse af det tillæg til tjenestemandspensionen, der kan ydes til det 67. år, der dels sikrer, at der tages fornødent hensyn til den nævnte samordning, dels sikrer rimeligt administrerbare regler.

Der er tillige behov for fastsættelse af procedurer for fremfindning af de i betragtning kommende pensionister, idet de ikke i tjenestemandspensionsordningens udbetalingsystemer er registreret som førtidspensionister efter lov om social pension.

Det foreslås, at finansministeren bemyndiges til efter indhentet udtalelse fra Lønningrådet at fastsætte de her omhandlede regler.

Forslaget vedrørende tjenestemænd på Færøerne indebærer, at tillægget kun kan ydes til det 67. år, når tjenestemandspensionisten ikke er berettiget til folkepension. Tager en af de af forslaget berørte personer bopæl i Danmark og dér er berettiget til folkepension før det 67. år, bortfalder tillægget.

Til nr. 3

Bestemmelsen er affattet som før ændringen i 1994, hvor ydelse af kvalificeret svagelighedspension formelt blev gjort betinget af, at den pågældende blev tilkendt mellemste eller højeste førtidspension efter lov om social pension. Den gældende § 7, stk. 2, om ydelse af kvalificeret svagelighedspension i tilfælde, hvor mellemste eller højeste førtidspension blev tilkendt med virkning fra et tidspunkt, der lå efter afskedigelsen, foreslås at udgå som følge af, at betingelsen om tilkendelse af mellemste eller højeste førtidspension foreslås ophævet.

Under den hidtidige retstilstand har der udviklet sig en praksis, hvorefter grundlaget for afskedigelse, der er begrundet i et stort sygefravær, men hvor Helbredsnavnet ikke har fundet, at der foreligger utjenstydighed på grund af sygdom, og hvor afskedigelse derfor er sket på grund af uegnethed, er blevet genoptaget til revurdering, hvis den pågældende efterfølgende er blevet tilkendt mellemste eller højeste førtidspension. I sådanne tilfælde er der efterfølgende blevet ydet kvalificeret svagelighedspension, hvis Helbredsnavnet på det nu foreliggende lægelige grundlag vurderer, at tjenstemandens erhvervssevne allerede på afskedigelsestidspunktet var nedsat med mindst 2/3 på grund af den lidelse, der var årsag til afskedigelsen.

Også efter forslaget vil der kunne opstå tilfælde, typisk hvor der foreligger nye lægelige oplysninger, hvor det vil være relevant at foretage en revurdering af de helbredsmæssige forhold på afskedigelsestidspunktet, og der er med forslaget ikke tilsigtet nogen ændring af den hidtidige praksis for sådan genoptagelse og eventuel efterfølgende omberegning af pensionen.

Efter den gældende praksis vil der, hvis Helbredsnavnet har vurderet, at tjenstemanden er utjenstydig, kunne ske afskedigelse, uanset at det fulde grundlag for en endelig lægelig vurdering til brug for fastlæggelse af tjenstemandens pensionsret endnu ikke foreligger. Denne praksis forudsættes opretholdt, således at en afskedigelse, for hvilken grundlaget foreligger konstateret, ikke udstrækkes unødvendigt med

øgede lønomkostninger for ansættelsesmyndigheden til følge. Konstateres der efterfølgende et erhvervsvenetab på mindst 2/3, vil pensionen blive omberegnet til kvalificeret svagelighedspension med virkning fra fratrædelsestidspunktet.

I § 7, stk. 3, foreslås en mindre justering af betingelsen for undtagelsesvis at yde kvalificeret svagelighedspension, selv om den pågældende er fyldt 60 år. Det er således fundet bedst stemmende med den praksis, der har udviklet sig, at foreslå bestemmelsen formuleret således, at ordene »ganske« (særlige forhold) og »umiddelbart« (efter det fyldte 60. år) udgår. Undtagelsesbestemmelsen vil typisk finde anvendelse, hvor en i forhold til aldersgrænsen for sen afgørelse skyldes forhold, der ikke kan lægges tjenstemanden til last.

Til nr. 4.

Bestemmelsen vedrører aktualisering af udbetaling af en opsat pension før opnåelse af sædvanlig pensioneringsalder. Der henvises til de almindelige bemærkninger. Hvis den tidligere tjenstemand flere gange forelægger sag for finansministeren om aktualisering af den opsatte pension, udbetales pensionen fra den 1. i måneden efter den forelæggelse, ved hvilken det for udbetalingen nødvendige erhvervsvenetab konstateres

Til nr. 5.

Forslaget er en konsekvensrettelse af stk.-nummeringen, jf. § 1, nr. 4.

Til nr. 6.

Efter gældende regler afholder ansættelsesmyndigheden udgifter til indhentelse af nødvendige helbredsoplysninger, bortset fra en indledende lægeerklæring ved ansøgt afsked, hvortil udgiften afholdes af tjenstemanden selv. I sager, hvor der efter afskedigelsen opstår spørgsmål om ret til kvalificeret svagelighedspension, vil det lægelige grundlag være tilvejebragt i forbindelse med behandling af sagen om førtidspension efter lov om social pension, og der vil kun helt undtagelsesvis være behov for indhentelse af supplerende oplysninger.

Efter lovforslaget må det forventes, at Helbredsnavnet normalt vil skulle tage stilling til helbredsmæssige forhold, før der er tilvejebragt lægeligt grundlag til brug for stillingtagen til eventuel førtidspension efter lov om social pension, hvorfor helbredsoplysningerne i sådanne tilfælde skal tilvejebringes til brug for vurderingen i Helbredsnavnet.

Det foreslås, at finansministeren bemyndiges til at fastsætte regler om afholdelse af udgifter til indhentelse af helbredsoplysninger. Princippet vil fortsat være,

at ansættelsesmyndigheden afholder udgifter til helbredsoplysninger, der tilvejebringes i tilknytning til selve afskedigelsesforløbet, hvad enten det sker før eller efter afskedigelsen.

Hvis tjenestemanden på et senere tidspunkt ønsker sin sag genoptaget på grundlag af eventuelle nye helbredsoplysninger, vil princippet være, at tjenestemanden selv afholder udgifter til tilvejebringelse af dokumentationen herfor. Det samme gælder i tilfælde, hvor sag om aktualisering af opsat pension forelægges finansministeren, jfr. § 1, nr. 4.

Til § 2

I henhold til § 4, stk. 1, i lov om vederlag og pension mv. for ministre kan en ministerpension komme til udbetaling før det 60. år, hvis vedkommende får tilkendt social førtidspension som følge af nedsat erhvervsevne på grund af helbredsmæssige forhold. Bestemmelsen foreslås ændret af de samme grunde som er anført ad § 1, nr. 4, jf. de hertil knyttede bemærkninger.

Til § 3

Forslaget er en konsekvens af ændringen af stk.-nummereringen, jfr. § 1, nr. 2.

Til § 4

Ændringen af reglerne om tilkendelse af førtidspension efter lov om social pension, der begrundes i lovforslagets § 1, nr. 5, gælder ikke for personer, der er tilkendt førtidspension, invaliditetsydelse eller bistands- og plejetillæg, eller for hvem der er påbegyndt sag herom inden den 1. januar 2003. Lovforslagets § 4, stk. 2, indebærer, at ydelse af kvalificeret svagelighedspension sker efter de hidtidige regler for tjenestemænd, der er tilkendt førtidspension eller for hvem sag herom er rejst før den 1. januar 2003, og der er således sammenhæng mellem ikrafttrædelsesreglerne for førtidspensionsreformen og ændringen af reglerne om ydelse af kvalificeret svagelighedspension til tjenestemænd.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

§ 5, stk. 1. Finansministeren fastsætter efter indhentet udtalelse fra Lønningsrådet den pensionsgivende løn, der for hvert skalatrin lægges til grund ved beregning af pensionen. En tjenstemands pensionsgivende løn er den pensionsgivende løn på det opnåede skalatrin forøget med eventuelt personligt pensionsgivende tillæg i henhold til tjenstemandslovens § 55.

§ 6.---

Stk. 3. Til egenpensionister ydes indtil det 67. år et tillæg, der for hvert års pensionsalder udgør 1/37 af 23.500 kr. i årligt grundbeløb.

Stk. 4. Når en tjenestemand begærer afsked efter at være fyldt 60 år, nedsættes pensionen beregnet efter stk. 1-3 i forhold til den tid, der står tilbage, indtil han fylder 65 år eller opnår den lavere alder, ved hvilken han skulle have været afskediget. Nedsættelsen af pensionen beregnes samtidig med denne og reguleres efter § 27.

Stk. 5. Bestemmelserne i §§ 45-47 i lov om tjenstemænd finder anvendelse ved fastsættelse af fradraget efter stk. 4.

Lovforslaget

§ 1

I lov om tjenestemandspension, jf. lovbekendtgørelse nr. 724 af 9. september 1993 om tjenestemandspension som ændret ved lov nr. 316 af 14. maj 1997, § 1 i lov nr. 346 af 2. juni 1999 og lov nr. 333 af 16. maj 2001, foretages følgende ændringer :

1. I § 5, stk. 1, indsættes efter 2. pkt.:

»Tjenstemænd, der aflønnes efter et lønsystem, der ikke er baseret på skalatrin, henføres til pensionsgivende skalatrin efter regler, der fastsættes i henhold til §§ 45-47 i lov om tjenstemænd.«

2. I § 6 indsættes efter stk. 3 som nye stykker:

»*Stk. 4.* Til egenpensionister, der er afskediget på grund af helbredsbedinget tjenstydgtighed, er fratruddet den 1. juli 1999 eller tidligere, har fået tilkendt førtidspension efter lov om social pension før denne dato, og som fylder 65 år i perioden 1. juli 2004 til 30. juni 2006, ydes tillæg i henhold til stk. 3 til det 67. år. Til egenpensionister, der er pensioneret fra en stilling på Færøerne omfattet af denne lov, og som er ansat i denne stilling før den 1. juli 1999, ydes tillæg i henhold til 1. pkt. indtil opnåelse af folkepensionsalderen, dog længst indtil det 67. år.«

Stk. 5. Finansministeren fastsætter efter indhentet udtalelse fra Lønningsrådet regler om fastsættelse af det i stk. 4, 1.pkt., nævnte tillæg, med henblik på at foretage tilpasning af tillægget til førtidspensionens grundbeløb, som indtægtsreguleres efter §§ 19, 28 og 31 i lov om social pension som bekendtgjort ved lovbekendtgørelse nr. 615 af 26. juni 2001, jfr. § 6 i lov nr. 285 af 25. april 2001, samt administrative retningslinier for overgangsordningens gennemførelse.«

Stk. 4 og 5 bliver herefter stk. 6 og 7.

Bilag til f. t. l. vedr. tjenestemandspension m.v.

Gældende formulering

§ 7. En tjenestemand, der er under 60 år, og som tilkendes mellemste eller højeste social førtidspension, fordi erhvervsevnen er nedsat til en tredjedel eller derunder, har ved afsked af denne årsag ret til en pension, som fastsættes på grundlag af den pensionsalder, han ville have opnået ved forbliven i tjeneste indtil det tidspunkt, da han skulle have været afskediget på grund af alder.

Stk. 2. Tilkendes den i stk. 1 nævnte sociale førtidspension fra et tidspunkt, der ligger efter afskedstidspunktet, kan finansministeren efter indhentet udtalelse fra Helbredsrådet bestemme, at pension kan ydes efter stk. 1, hvis tjenstemandens erhvervsevne allerede på afskedstidspunktet var nedsat med mindst to tredjedele på grund af den lidelse, der var årsag til afskedigelsen. Pension i henhold til stk. 1 ydes da fra samme tidspunkt som den sociale førtidspension.

Stk. 3. Stk. 1 og 2 finder ikke anvendelse, hvis tjenestemanden inden for en periode af 10 år fra ansættelsen afskediges på grund af en lidelse, der var lægeligt konstateret ved ansættelsen. Det samme er tilfældet, hvis afskedigelsen er begrundet i en følgesygdom af en på ansættelsestidspunktet lægeligt konstateret risikofaktor.

Stk. 4. Finansministeren kan, hvor ganske særlige forhold taler derfor, bestemme, at stk. 1 og 2 kan finde anvendelse, hvor fratræden sker umiddelbart efter det fyldte 60 år.

§ 24.---

Stk. 3, 4. pkt.

Såfremt den pågældende får tilkendt social førtidspension som følge af nedsat erhvervsevne på grund af helbredsmæssige forhold, udbetales pensionen dog fra samme tidspunkt som førtidspensionen

§ 24.---

Stk. 5, 2. pkt.:

Hvor udbetaling af den opsatte pension sker før det 67. år efter stk. 3, 1. pkt., nedsættes pensionen i forhold til den tid, der står tilbage, indtil han fylder 67 år, efter regler som fastsat i henhold til § 6, stk. 4 og 5.

Lovforslaget

3. § 7 affattes således:

»§ 7. En tjenestemand, der er under 60 år, og hvis erhvervsevne er nedsat til en tredjedel eller derunder, har ved afsked af denne årsag ret til en pension, som fastsættes på grundlag af den pensionsalder, han ville have opnået ved forbliven i tjeneste indtil det tidspunkt, da han skulle have været afskediget fra sin stilling på grund af alder.

Stk. 2. Stk. 1 finder ikke anvendelse, hvis tjenestemanden inden for en periode på 10 år fra ansættelsen afskediges på grund af en lidelse, der var lægeligt konstateret ved ansættelsen. Det samme er tilfældet, hvis afskedigelsen er begrundet i en følgesygdom af en på ansættelsestidspunktet lægeligt konstateret risikofaktor.

Stk. 3. Finansministeren kan, hvor særlige forhold taler derfor, bestemme, at stk. 1 kan finde anvendelse, hvor fratræden sker efter det fyldte 60 år.«

4. § 24, stk. 3, 4. pkt. affattes således:

»Såfremt den pågældendes erhvervsevne er nedsat til halvdelen eller derunder på grund af helbredsmæssige forhold, kan finansministeren dog efter indhentet udtalelse fra Helbredsrådet bestemme at pensionen udbetales fra den 1. i måneden efter, at sag herom er rejst over for finansministeren. «

5. I § 24, stk. 5, 2. pkt., ændres »§ 6, stk. 4 og 5« til: »§ 6, stk. 6 og 7«.

Gældende formulering

§ 32. Til brug ved afgørelser, som efter denne lov beror på en helbredsbedømmelse, kan finansministeren forlange sådanne helbredsoplysninger, som han anser for nødvendige, samt kræve, at den pågældende underkaster sig særlige undersøgelser, eventuelt under indlæggelse til observation på hospital.

Stk. 2. Helbredsoplysninger tilvejebragt til brug for afgørelser om ret til pension kan kun videregives, hvis tjenestemanden eller tjenestemandspensionisten har givet samtykke hertil.

§ 4. En minister, som har haft mindst 1 års funktionstid som minister, er berettiget til egenpension. Egenpensionen udbetales fra den 1. i måneden efter, at vedkommende er fyldt 60 år, eller fra det tidligere tidspunkt, fra hvilket vedkommende får tilkendt social førtidspension som følge af nedsat erhvervsevne på grund af helbredsmæssige forhold. Egenpension udbetales dog tidligst fra udløbet af det tidsrum, hvori vedkommende har ret til eftervederlag efter § 3, stk. 1.

§ 7.---

Stk. 3. Bestemmelsen i tjenestemandspensionslovens § 6, stk. 4, finder ikke anvendelse ved udbetaling af pension efter stk. 1 og 2.

Lovforslaget

6. I § 32 indsættes som nyt stk. 3:

»Stk. 3. Finansministeren fastsætter regler om afholdelse af udgifter til tilvejebringelse af helbredsoplysninger m.v.«

§ 2

I lov om vederlag og pension m.v. for ministre, jfr. lovbekendtgørelse nr. 1019 af 17. november 2000, som ændret ved lov nr. 453 af 7. juni 2001, foretages følgende ændring:

§ 4, stk. 1, affattes således:

»En minister, som har haft mindst 1 års funktionstid som minister, er berettiget til egenpension. Egenpensionen udbetales fra den 1. i måneden efter, at vedkommende er fyldt 60 år. Såfremt den pågældendes erhvervsevne er nedsat til halvdelen eller derunder på grund af helbredsmæssige forhold, kan finansministeren dog efter indhentet udtalelse fra Helbredsnavnet bestemme, at pensionen udbetales fra den 1. i måneden efter, at sag herom er rejst over for finansministeren. Egenpension udbetales dog tidligst fra udløbet af det tidsrum, hvori vedkommende har ret til eftervederlag efter § 3, stk. 1.«

§ 3

I lov om åremålsansættelse af tjenestemænd og ansatte på tjenestemandslignende vilkår, jf. lovbekendtgørelse nr. 680 af 17. september 1998, som ændret ved § 4 i lov nr. 346 af 2. juni 1999 foretages følgende ændring:

I § 7, stk. 3, ændres »§ 6, stk. 4« til »§ 6, stk. 6«.

*Gældende formulering**Lovforslaget***§ 4**

Loven træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende.

Stk. 2. § 1, nr. 3, gælder ikke for tjenstemænd, der efter reglerne i lov om social pension er tilkendt førtidspension, invaliditetsydelse eller bistands- og plejetillæg, eller for hvem der er påbegyndt sag herom inden den 1. januar 2003. For disse tjenstemænd gælder de hidtidige regler i § 7 i lov om tjenstemandspension.

Til lovforslag nr. L 20. Skriftlig fremsættelse (3. oktober 2002)

Finansministeren (Thor Pedersen):

Herved tillader jeg mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om tjenestemandspension, lov om vederlag og pension m.v. for ministre og lov om åremålsansættelse af tjenestemænd og ansatte på tjenstemandslignende vilkår (Ændringer som følge af førtidspensionsreformen, ændringer om tillæg til pensionister under 65 år hhv. 67 år samt ændringer som følge af indførelse af nye lønsystemer i staten).

(Lovforslag nr. L 20).

Lovforslaget er begrundet i behov for tilpasning af tjenestemandspensionsloven m.v. til de ændringer, der pr. 1. januar 2003 sker i reglerne om førtidspension efter lov om social pension (førtidspensionsreformen) samt i, at der i forhandlingerne om overenskomst- og aftalefornyelserne i staten pr. 1. april 2002 har indgået forskellige forhold, der er reguleret i tjenestemandspensionsloven, og hvor det er en del af forhandlingsresultatet, at jeg har givet tilsagn om at søge de relevante bestemmelser i loven ændret.

Ydelse af forhøjet svagelighedspension efter tjenestemandspensionsloven er efter gældende regler betinget af et erhvervsevnetab på 2/3 og at den pågældende i den anledning tilkendes mellemste eller højeste sociale førtidspension. Ved førtidspensionsreformen på det sociale område, der træder i kraft den 1. januar 2003, ændres er-

hvervsevnetabskriteriet til et arbejdsevnekriterium og de hidtidige 4 satser for førtidspension ændres til én sats. Efter forslaget fastholdes erhvervsevnetabskriteriet på tjenestemandspensionsområdet, og vurderingen heraf foretages af Nævnet for Helbredsbedømmelser i Tjenestemandssager. Tilsvarende gælder i princippet mulighed for at få udbetalt en opsat pension før sædvanlig pensioneringsalder.

I forbindelse med nedsættelsen af folkepensionsalderen til 65 år, ændres et tillæg til tjenestemandspensionen fra hidtil at være ydet til det 67. år til fremover at blive ydet til det 65. år. Forslaget indebærer, at der gennemføres en overgangsordning for en gruppe tjenestemandspensionister, der oppebærer førtidspension efter lov om social pension.

Endelig stilles der forslag om, at tjenestemænd, der aflønnes efter nye lønsystemer, der ikke er baseret på skalatrin, henføres til pensionsgivende skalatrin efter regler, der fastsættes ved aftale i henhold til reglerne herom i tjenestemandsløven.

Da førtidspensionsreformen på det sociale område træder i kraft den 1. januar 2003, og da et væsentligt element i dette lovforslag er knyttet til førtidspensionsreformen, skal jeg anmode om, at det behandles i indeværende folketings-samling.

Idet jeg i øvrigt henviser til lovforslagets bemærkninger, tillader jeg mig at anbefale lovforslaget til velvillig behandling i det høje ting.